

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, HDFC, DJZ, DCo, MIVD, CIO, BZ, NCTV en BZK
In afschrift aan STAS

TER BESLISSING

Datum

30 mei 2024

Onze referentie

BS2024016116

Opgesteld door

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

@mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

Kamerbrief: Optreden Defensie in het cyberdomein

Aanleiding

Op 12 juni vindt het commissiedebat MIVD en Cyber plaats met de vaste commissie voor Defensie (VCD). De VCD heeft tijdens de procedurevergadering op 25 april ter voorbereiding op het commissiedebat verzocht om een Kamerbrief over de stand van zaken van de cybercapaciteiten van Defensie.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de Kamerbrief optreden Defensie in het cyberdomein.

Kernpunten

- De brief beschrijft het dreigingsbeeld, de verschillende vormen van optreden van Defensie in het cyberdomein en een doorkijk van de mogelijke vervolgstappen.
- Het optreden van Defensie wordt weergegeven in de Kamerbrief aan de hand van de drie aandachtsgebieden die Defensie de facto in het cyberdomein heeft:
  1. Cyberveiligheid;
  2. Cyber als volwaardig operationeel domein;
  3. Cyberweerbaarheid van Nederland en bondgenoten.
- In het dreigingsbeeld speelt dat cyberactiviteiten zich bij uitstek lenen voor hybride conflictvoering onder de grens van een traditioneel gewapend conflict, het grijze gebied tussen oorlog en vrede.
- Cyberdreiging in dit grijze gebied is dagelijkse realiteit, evenals de verdediging hiertegen.
- Het is van belang dat Defensie in dit grijze gebied tussen oorlog en vrede effectief en op basis van passende juridische kaders kan oefenen en optreden. Hierbij horen bevoegdheden afhankelijk van de taakstelling en de gereedstellingsstatus van Defensie.
- In dit licht heeft u opdracht gegeven de mogelijkheden voor een specifieke wettelijke grondslag te onderzoeken, bijvoorbeeld via een Wet op de gereedstelling.
- Verdere versterking van de cybersamenwerking tussen de verschillende Defensieonderdelen en met de private sector, en het belang van schaalbaarheid zijn onderdeel van de nieuwe Defensie Cyber Strategie (DCS) die eind dit jaar wordt verwacht.

Datum
30 mei 2024

Onze referentie
BS2024016116

Toelichting

Financiële overwegingen

Uit deze nota volgen geen directe financiële consequenties.

Juridische overwegingen

Geen andere juridische overwegingen voorzien, dan weergegeven in kernpunten.

Communicatie

Aanvullende communicatie is niet aan de orde.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

Geen andere overwegingen dan weergegeven in kernpunten en onderstaande toelichting.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller en de ondertekenaar worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

